

BAB 10 KECEMERLANGAN MALAYSIA DI PERSADA DUNIA

SINOPSIS

Malaysia memainkan peranan penting pada peringkat antarabangsa dalam pelbagai bidang. Pelibatan Malaysia dalam usaha membangkitkan isu global menyebabkan negara kita disegani oleh negara lain. Pelibatan Malaysia dalam hubungan ekonomi antarabangsa, isu kemanusiaan dan keamanan serta kelestarian global berjaya meletakkan Malaysia sama taraf dengan negara besar bagi memastikan keamanan dunia berkekalan. Pelibatan rakyat Malaysia dalam isu kemanusiaan dan keamanan serta sikap kesukarelawanan yang tinggi turut menaikkan nama Malaysia di persada dunia. Usaha Malaysia ini pastinya berdasarkan pegangan bahawa dunia ini milik semua yang perlu dijaga sebagai satu warisan. Perkara tersebut turut menjadi wawasan untuk Malaysia menuju kejayaan pada masa hadapan.

Inti Pati Pembelajaran

1. Malaysia dalam isu global kontemporari.
2. Peranan Malaysia dalam hubungan ekonomi antarabangsa.
3. Pelibatan rakyat dalam isu kemanusiaan dan keamanan.
4. Usaha mengekalkan kelestarian global.
5. Wawasan Malaysia menuju masa hadapan.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan kebijaksanaan dalam mengurus isu global.
2. Kepentingan sikap prihatin dan peka terhadap isu serantau.
3. Kepentingan semangat kesukarelawanan dalam isu global.
4. Sikap kerjasama dalam mengekalkan keamanan dunia.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi isu pertindihan sempadan.
2. Meneroka bukti usaha Malaysia menangani isu kemelesetan ekonomi.
3. Membuat interpretasi pengisytiharan Antartika sebagai warisan manusia sejagat.
4. Membuat imaginasi kesungguhan Malaysia dalam menghadapi isu global.
5. Membuat rasionalisasi kepentingan pengisytiharan Deklarasi Langkawi.

Ekspedisi Antartika oleh rakyat Malaysia.

Sumber: <http://www.hmetro.com.my>. Dicapai pada 17 Ogos 2020.

10.1 Malaysia dalam Isu Global Kontemporari

Malaysia tidak terkecuali daripada menghadapi pelbagai perkembangan yang berlaku pada peringkat antarabangsa. Sebagai sebuah negara yang mengamalkan sikap terbuka, isu pada peringkat global sama ada isu ekonomi, sosial mahupun politik turut mempengaruhi perkembangan negara kita. Sikap dan pandangan Malaysia tentang isu tersebut turut disuarakan dalam pelbagai pertubuhan antarabangsa. Dalam keadaan ini, kemampuan Malaysia menangani pelbagai isu dengan baik, tanpa sebarang konflik menunjukkan kebijaksanaan pemimpin negara. Isu global ini termasuklah isu ekonomi dan persempadanan. Kemampuan Malaysia menangani isu ini dengan berkesan membolehkan kedudukan Malaysia dihormati oleh negara lain. Antara isu global yang dihadapi oleh Malaysia termasuklah penyalahgunaan dadah, pertindihan sempadan, kempen antiminyak sawit, pemerdagangan orang dan penyakit berjangkit.

Penyalahgunaan Dadah

Penyalahgunaan dadah merupakan isu global yang dihadapi oleh Malaysia. Dalam hal ini, Malaysia antara negara yang mengisytiharkan perang terhadap penyalahgunaan dadah dan menjatuhkan hukuman berat kepada pesalah dadah.

- Kesungguhan Malaysia memerangi bahaya penyalahgunaan dadah disuarakan dalam forum antarabangsa seperti International Drug Enforcement Conference – IDEC (Persidangan Penguatkuasaan Dadah Antarabangsa) yang ditubuhkan pada tahun 1983 oleh Amerika Syarikat.
- Malaysia turut mendapatkan kerjasama daripada International Criminal Police Organization – INTERPOL (Polis Antarabangsa) dalam usaha memerangi dadah serta bekerjasama dengan negara lain bagi menggubal strategi operasi menangani masalah ini.
- Kelantangan Malaysia memerangi dadah turut disuarakan dalam forum PBB apabila Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat terpilih sebagai Ketua Jawatankuasa Antidadah Antarabangsa pada tahun 1988.

Delegasi negara anggota ASEAN dalam Mesyuarat Kali ke-40 Pegawai-Pegawai Kanan ASEAN mengenai Perkara Dadah di Siem Reap, Kemboja, 2019.

Sumber: Portal rasmi Agensi Antidadah Kebangsaan, Kementerian Dalam Negeri.

Pertindihan Sempadan

Malaysia turut terlibat dalam isu tuntutan sempadan dan hak milik bertindih dengan negara lain.

- Tuntutan terhadap Pulau Batu Putih melibatkan Malaysia dengan Singapura manakala Pulau Sipadan dan Ligitan antara Malaysia dengan Indonesia.
- Kedua-dua tuntutan ini berjaya diselesaikan melalui keputusan yang dibuat oleh Mahkamah Antarabangsa. Pada tahun 2002, Mahkamah Antarabangsa memutuskan Pulau Sipadan dan Ligitan menjadi hak milik Malaysia.
- Pada tahun 2008, Mahkamah Antarabangsa memutuskan hak milik Pulau Batu Putih kepada Singapura.
- Isu tuntutan Kepulauan Spratly pula melibatkan China, Vietnam, Brunei dan Filipina. Isu ini masih belum selesai sehingga hari ini.
- Kedudukan Kepulauan Spratly yang terletak di tengah-tengah rantau Asia Tenggara bukan sahaja penting dari sudut geostrategik tetapi juga dari aspek perdagangan. Perkara ini menjadi asas perebutan Kepulauan Spratly.
- Bagi Malaysia, tuntutan terhadap Kepulauan Spratly bermula pada tahun 1979 apabila memasukkan sebahagian daripada Kepulauan Spratly ke dalam wilayah Malaysia. Kepulauan ini merangkumi Pulau Kecil Amboyna, Terumbu Ubi, Terumbu Semarang Barat dan Layang-Layang seperti yang termaktub dalam Akta Zon Ekonomi Eksklusif 1984.
- Antara usaha yang dilakukan bagi menyelesaikan isu ini termasuklah membangkitkan isu Spratly dalam Forum ASEAN-China pada tahun 1995.

Kedudukan Kepulauan Spratly di Laut China Selatan.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Pulau Sipadan yang menjadi hak milik Malaysia.

Kepulauan Spratly

- Terletak di Laut China Selatan.
- Seluas 500 batu persegi.
- Kira-kira 100 batu nautika dari pantai Borneo.
- Sebuah kepulauan batu karang yang mempunyai lebih 100 buah pulau kecil berbentuk batuan dan batu karang dengan sembilan daripadanya bersaiz besar.
- Turut dikenali sebagai *Terra Nullius* (tidak mempunyai pemilik).

Isu pertindihan sempadan.

Kempen Antiminyak Sawit

Gerakan antiminyak kelapa sawit yang dilancarkan oleh negara maju secara tidak langsung menggugat ekonomi negara sedang membangun. Isu ini terpaksa dihadapi oleh negara pengeluar minyak sawit termasuk Malaysia dan Indonesia.

- Minyak sawit menjadi pesaing utama kepada minyak kacang soya hingga menyebabkan kempen antiminyak sawit dijalankan oleh pengeluar minyak kacang soya, iaitu American Soybean Association (ASA).
- Gerakan antiminyak sawit dilaksanakan oleh pengeluar minyak kacang soya, iaitu ASA dan pihak NGO Pencinta Alam di Eropah. Bagi ASA, minyak sawit menjejaskan penjualan minyak kacang soya. Bagi NGO Pencinta Alam pula, penanaman kelapa sawit dikatakan menjadi punca pencemaran alam sekitar, kemusnahan hutan dan habitat haiwan liar. Keadaan ini menyebabkan berlaku bantahan dan sekatan terhadap minyak sawit.
- Malaysia menangani isu ini melalui pertubuhan Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), kempen secara berterusan serta mendapatkan skim pensijilan Malaysian Sustainable Palm Oil (MSPO) sejak tahun 2019. Langkah ini bertujuan menghasilkan pengeluaran minyak sawit secara mampan dan pelaksanaan amalan baik seperti Good Agricultural Practices – GAP (Amalan Pertanian Baik).
- Tindakan Malaysia secara berhemah dalam menangani isu kempen antiminyak sawit ini untuk mengelakkan sebarang konflik dengan negara lain.

Pekerja sedang mengangkut buah kelapa sawit.

Giliran Robin (Rally Robin)

Murid secara bergilir-gilir memberikan maklum balas tentang soalan yang berikut secara lisan.

1. Nyatakan dua pihak yang melancarkan gerakan antiminyak sawit di negara barat.
2. Apakah rasional mereka melancarkan gerakan ini?
3. Pada pendapat anda, apakah yang akan berlaku sekiranya gerakan antiminyak sawit ini berterusan?
4. Apakah tindakan anda bagi memastikan minyak sawit terus berjaya dalam pasaran antarabangsa?

Pemerdagangan Orang

Pemerdagangan orang merupakan jenayah terancang. Aktiviti ini dijalankan tanpa mengenal bangsa, agama, keturunan dan warna kulit. Pemerdagangan orang juga merupakan ancaman terhadap hak asasi manusia dan keselamatan negara. Malaysia tidak terkecuali daripada berhadapan dengan isu ini.

- Perkembangan ekonomi dan kemakmuran Malaysia menarik kehadiran warga asing. Terdapat warga asing yang masuk ke Malaysia melalui sindiket pemerdagangan orang.
- Kedudukan Malaysia yang strategik di Asia Tenggara turut menjadikannya sebagai lokasi transit bagi pemerdagangan orang ke negara lain.
- Malaysia menguatkuasakan undang-undang dan memberikan bantuan kepada mangsa pemerdagangan orang. Undang-undang dikuatkuasakan menerusi Konvensyen PBB mengenai Hak Kanak-Kanak 1989 dan Protokol PBB untuk mencegah, menyekat serta menghukum pesalah pemerdagangan orang.
- Malaysia menubuhkan Council For Anti-Trafficking in Persons and Anti-Smuggling of Migrants – MAPO (Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran) pada tahun 2008 dan menguatkuasakan Anti-Trafficking in Persons and Anti-Smuggling of Migrants Act 2007 – ATIPSOM 2007 (Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran, 2007). Malaysia juga mewujudkan Pelan Tindakan Kebangsaan Antipemerdagangan Orang (2010–2015), menjalankan rundingan dengan negara luar, penguatkuasaan, pendakwaan dan perlindungan.

Penyakit Berjangkit

Penyakit berjangkit merupakan fenomena yang wujud dalam masyarakat di seluruh dunia seperti Acquired Immune Deficiency Syndrome – AIDS (Sindrom Kurang Daya Tahan Melawan Penyakit).

- Penyakit ini dikesan di Malaysia pada tahun 1986. Sehingga tahun 2014, sejumlah lebih 100 000 kes dilaporkan dengan lebih 16 000 kematian. Penyakit ini merebak disebabkan gaya hidup yang tidak sihat serta penyalahgunaan dadah.
- Kerajaan Malaysia melalui Kementerian Kesihatan bertindak proaktif memastikan penyakit ini tidak merebak melalui pemeriksaan kesihatan secara berterusan dan memberikan rawatan kepada mangsa. Tindakan ini menyebabkan Malaysia berjaya mengawal penularan wabak tersebut.
- WHO memperakui pencapaian Malaysia sebagai antara negara di Asia yang berjaya mengurangkan masalah penularan wabak daripada ibu kepada anak pada tahun 2018.
- Sejak tahun 2011, Malaysia mendukung hasrat PBB untuk menjadikan dunia bebas AIDS pada tahun 2030 melalui pelaksanaan National Strategic Plan for Ending AIDS – NSPEA (Pelan Strategik Kebangsaan Mengakhiri AIDS).
- Malaysia turut menyambut Hari AIDS Sedunia yang diadakan pada 1 Disember setiap tahun.

Malaysia memainkan peranan penting dalam isu global terutama yang berkaitan dengan kepentingan negara. Walaupun berhadapan dengan pelbagai kesukaran, Malaysia tidak pernah menjadikan kekerasan sebagai penyelesaian masalah. Sebagai rakyat Malaysia, kita seharusnya memberikan sokongan terhadap langkah diplomasi dan berhemah yang diambil oleh pihak kerajaan bagi menyelesaikan sebarang konflik antarabangsa.

Pemerdagangan orang didefinisikan sebagai perbuatan yang melibatkan pemerolehan atau pengekalan tenaga kerja atau perkhidmatan seseorang melalui paksaan seperti merekrut, mengangkut, memindahkan, melindungi, menyediakan atau menerima seseorang (Seksyen 2 Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran, 2007).

Nyatakan penyakit berjangkit yang menular pada masa ini. Apakah kesan kepada masyarakat dunia jika kita gagal menangani wabak ini?

10.2 Peranan Malaysia dalam Hubungan Ekonomi Antarabangsa

Malaysia mengamalkan ekonomi pasaran bebas selari dengan perkembangan yang berlaku dalam ekonomi antarabangsa. Malaysia turut memainkan peranan besar dalam hubungan ekonomi antarabangsa. Peranan ini dapat dilihat melalui pelibatan dalam pelbagai perjanjian termasuklah ASEAN Free Trade Area – AFTA (Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN). Malaysia juga lantang menyuarakan ketidakadilan dalam ekonomi dan bertindak tegas bagi memastikan kedudukan ekonomi negara tidak terjejas.

Meluaskan Pasaran Ekonomi

Pertumbuhan ekonomi sesebuah negara sangat bergantung pada keupayaan negara tersebut menjual barangannya ke pasaran antarabangsa.

- Malaysia bersetuju untuk mempermudah dan meningkatkan perdagangan sesama anggota ASEAN. Hal ini membawa kelahiran AFTA pada tahun 1992.
- Perjanjian AFTA bertujuan menjadikan kawasan ASEAN sebagai tempat produksi yang kompetitif bagi hasil keluaran negara ASEAN. Satu bentuk kerjasama ekonomi dalam kalangan negara ASEAN dapat dilaksanakan melalui AFTA terutama untuk mengurangkan tarif dan cukai barangan.
- Malaysia terlibat sepenuhnya dalam AFTA. Pelibatan ini membawa kebaikan kepada perkembangan ekonomi negara.

Logo AFTA.

Sumber: <https://www.asean.org/>. Dicapai pada 14 Jun 2020.

Tarif – Bayaran yang dikenakan oleh kerajaan terhadap barang dan perkhidmatan yang diimport.

Cukai – Bayaran yang dikenakan oleh kerajaan terhadap orang perseorangan (perbadanan, syarikat, barang-barang) untuk perbelanjaan negara.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan tindakan Malaysia menentang dominasi ekonomi negara maju.

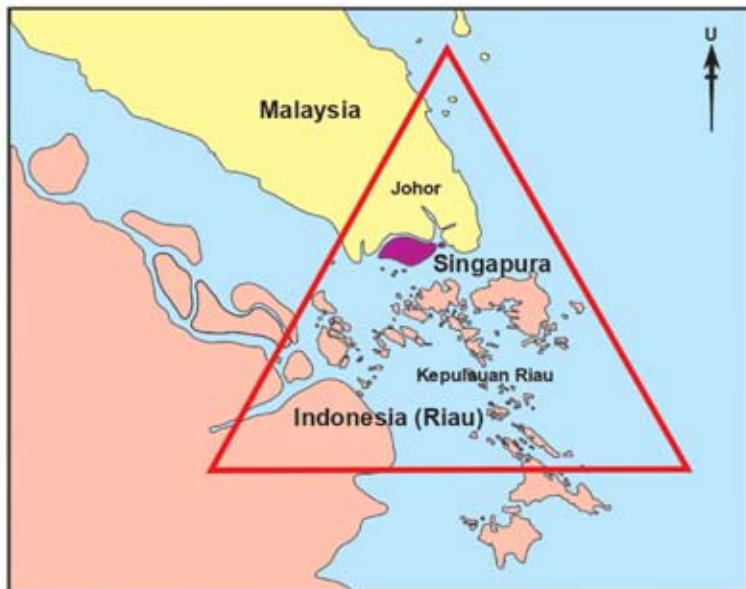
Dominasi Ekonomi Negara Maju

Perkembangan ekonomi Malaysia bukan sahaja bergantung pada pasaran domestik tetapi juga pasaran antarabangsa.

- Malaysia sering berhadapan dengan sikap negara maju yang mengenakan pelbagai sekatan dan halangan perdagangan dalam bentuk tarif dan cukai. Keadaan ini menjejaskan perdagangan negara.
- Malaysia bersuara agar diberikan layanan yang saksama kepada semua negara. Pandangan ini dibangkitkan oleh Malaysia dalam pelbagai forum antarabangsa termasuklah di PBB dan Asia-Pacific Economic Cooperation – APEC (Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik).

Kerjasama Pembangunan Ekonomi Segi Tiga

Malaysia memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi yang melibatkan kerjasama pembangunan segi tiga, iaitu pembangunan wilayah baharu yang dimajukan bersama-sama negara anggota ASEAN. Kerjasama ini bertujuan mendapatkan keuntungan bersama apabila negara jiran saling membantu bagi memajukan kawasan yang terlibat.

Lingkungan kawasan SIJORI – GT.

Sumber: Disesuaikan daripada <http://www.johorbiznet.com/>. Dicapai pada 26 Jun 2020.

Malaysia memperoleh manfaat yang besar melalui kerjasama ini kerana dapat mengurangkan monopoli pasaran barangan dalam ASEAN daripada negara maju. Selain itu, negara kita juga dapat mengurangkan kebergantungan pada pasaran kewangan antarabangsa dengan mewujudkan pelbagai badan yang berkaitan seperti koperasi ASEAN, bank ASEAN serta cadangan untuk menggunakan wang ASEAN dan membendung campurtangan ekonomi negara maju.

Kerusi Panas (Hot Seat)

Murid dikehendaki mengumpulkan maklumat berkaitan dengan kerjasama pembangunan segi tiga yang berikut:

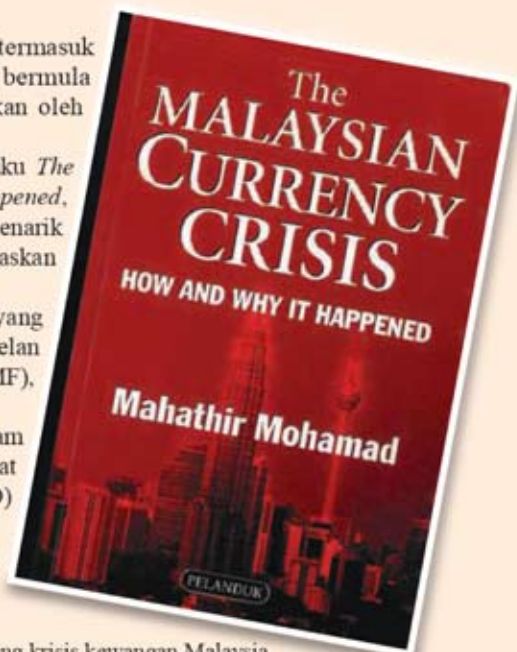
KERJASAMA	
IMT-GT	Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle
SIJORI-GT	Singapura – Johor – Riau Growth Triangle
BIMP-EAGA	Brunei – Indonesia – Malaysia – Philippines East ASEAN Growth Area

Setelah itu, seorang murid duduk di kerusi yang disediakan dan menjadi pakar atau watak yang akan menjawab segala soalan yang dilontarkan oleh murid lain berkaitan dengan topik di atas.

Menangani Kemelesetan Ekonomi

Pada tahun 1997–1998, kebanyakan negara Asia termasuk Malaysia menghadapi kemelesetan ekonomi yang bermula dengan kejatuhan nilai ringgit, antara lain disebabkan oleh spekulasi mata wang.

- Menurut Tun Dr. Mahathir Mohamad dalam buku *The Malaysian Currency Crisis: How and Why It Happened*, perkembangan ini menyebabkan pelabur luar menarik pelaburan mereka di Malaysia sehingga menjejaskan ekonomi Malaysia.
- Malaysia didesak untuk mencontohi langkah yang diambil oleh negara lain, iaitu menggunakan pelan perancangan Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), namun negara kita enggan menerimanya.
- Malaysia menggunakan pendekatan sendiri dalam usaha memulihkan keadaan termasuklah menambat kadar pertukaran ringgit (RM) kepada dolar (USD) dengan kadar RM3.80 bagi USD1.
- Langkah ini berjaya memulihkan ekonomi negara.

Buku tentang krisis kewangan Malaysia.

Sumber: Mahathir Mohamad, 2000. *The Malaysian Currency Crisis: How and Why It Happened*. Selangor: Pelanduk Publications.

Spekulasi Mata Wang

Spekulasi mata wang wujud apabila seseorang membeli mata wang asing, bukan bertujuan mengimport sesuatu atau melabur dalam perniagaan luar negara tetapi untuk menjual semula pada masa hadapan dengan harga yang lebih tinggi.

Menambat Kadar Mata Wang

Menambat kadar mata wang bermaksud menetapkan satu kadar mata wang pada jumlah tertentu dan diperniagakan dengan kadar tersebut.

Sukuk ialah Sijil Kewangan Islam.

Meneroka Bukti

Malaysia berjaya menangani isu kemelesetan ekonomi pada tahun 1997–1998. Buktikan.

Mengantarabangsakan Sistem Kewangan Islam

Sistem kewangan Islam merupakan sistem kewangan yang berlandaskan syarak dan menjadi alternatif kepada sistem kewangan konvensional.

- Malaysia terlibat dalam usaha membangunkan sistem kewangan ini sejak tahun 2001.
- Malaysia membangunkan sistem kewangan Islam yang progresif dan komprehensif sehingga menyumbang kepada keberkesanan sektor kewangan negara.
- Malaysia juga menduduki kedudukan utama dalam pelbagai indeks global berkaitan dengan kewangan Islam termasuk menjadi pasaran sukuk terbesar di dunia.
- Negara kita menjadi negara utama pelaburan dana Islam.
- Malaysia menubuhkan International Centre for Education in Islamic Finance – INCEIF (Pusat Antarabangsa Pendidikan Kewangan Islam) untuk menyokong perkembangan kewangan Islam.

Bangunan INCEIF di Petaling Jaya, Selangor.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Malaysia memainkan peranan penting dalam perkembangan ekonomi antarabangsa. Suara Malaysia agar negara memperoleh layanan yang adil daripada negara maju sering didengar dalam forum antarabangsa. Malaysia turut menekankan hubungan ekonomi dan pembangunan yang baik dengan negara lain. Sebagai rakyat Malaysia, usaha membangunkan ekonomi melalui hubungan pada peringkat serantau dan antarabangsa perlu diberikan sokongan kerana hal ini dapat meningkatkan kemakmuran negara.

Apakah kesan kejayaan Malaysia bagi membangunkan sistem kewangan Islam?

Meja Bulat Serentak (Simultaneous Round Table)

Dalam kumpulan, murid menulis maklum balas kepada soalan-soalan dalam kertas masing-masing. Kemudian, mereka mengedarkan catatan mengikut pusingan jam supaya setiap ahli pasukan dapat menambah atau membetulkan perkara yang dicatat.

1. Berikan maksud sistem kewangan Islam.
2. Buktikan kejayaan Malaysia membangunkan sistem ekonomi Islam.
3. Nyatakan peranan Pusat Antarabangsa Pendidikan Kewangan Islam.

10.3 Pelibatan Rakyat dalam Isu Kemanusiaan dan Keamanan

Malaysia berada di barisan hadapan dalam membangkitkan isu kemanusiaan dan keamanan. Malaysia sering menyuarakan pandangan dalam pertubuhan antarabangsa dan serantau seperti PBB, Komanwel, OIC dan ASEAN. Pandangan yang disuarakan ini berkaitan dengan aspek kemanusiaan dan keamanan terutama dalam kalangan masyarakat yang tertindas. Selain itu, rakyat Malaysia turut aktif terlibat dalam pelbagai aktiviti kesukarelawanan bagi membantu golongan yang tidak bernasib baik sama ada disebabkan bencana alam mahupun peperangan. Tindakan ini secara langsung menaikkan nama Malaysia di mata dunia. Isu Palestin dan Syria merupakan antara isu yang menonjolkan pelibatan rakyat Malaysia dalam pertubuhan antarabangsa. Selain itu, rakyat Malaysia juga terlibat dalam misi kemanusiaan di Aceh dan Sri Lanka.

Isu Palestin

Isu Palestin sememangnya dekat dengan dasar luar dan domestik Malaysia. Perjuangan menegakkan isu Palestin disuarakan oleh semua Perdana Menteri Malaysia, sejak zaman Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj. Sejak tahun 1948, rejim Zionis Israel melakukan kekejaman, pengusiran dan pembunuhan terhadap penduduk Palestin. Tindakan ini menjadi asas penting kepada perjuangan Malaysia bagi memastikan hak dan keadilan rakyat Palestin mendapat pembelaan.

Pelibatan rakyat dalam menangani isu kemanusiaan di Palestin dapat dilihat secara jelas melalui Non-Governmental Organization – NGO (Pertubuhan Bukan Kerajaan). Kewujudan NGO ini membolehkan satu bentuk koordinasi membantu warga Palestin dapat dilaksanakan. Antara NGO yang aktif dalam bidang kesukarelawanan ini termasuklah Aman Palestin dan Cinta Gaza Malaysia (CGM).

Antara NGO yang membantu Palestin termasuklah:

Aman Palestin	• Didaftarkan secara rasmi pada tahun 2006 dan menjadi organisasi yang giat membantu rakyat Palestin secara kolektif, sistematik, berterusan dan berkesan. • Menyalurkan bantuan kebajikan dan sumbangan orang ramai kepada rakyat Palestin.
Majlis Perundingan Pertubuhan Islam Malaysia (MAPIM)	• Gabungan beberapa buah NGO dan turut menjalankan kerja-kerja kesukarelawanan dalam usaha membantu rakyat Palestin yang tertindas. • Antara aktivitinya termasuklah mengadakan Hari Solidariti Rakyat Palestin.
Cinta Gaza Malaysia (CGM)	• Diasaskan oleh Muhammad Nadir Al-Nuri Kamarulzaman dan menjalankan operasi sejak tahun 2013. • Menjalankan aktiviti kutipan dan sumbangan kepada penduduk Gaza terutama kanak-kanak, ibu tunggal dan warga emas. • Melancarkan Projek Ramadan 2020 dengan tema “Ramadan Bulan Berkongsi Kebahagiaan” merangkumi bantuan perubatan, kebajikan belia, teknologi hijau, infrastruktur, pendidikan, pengajian al-Quran serta seni dan budaya.
Muslim Care Malaysia	• Ditubuhkan pada tahun 2006 dan secara aktif menjalankan misi kemanusiaan termasuk di Palestin.

Rakyat Malaysia turut menyatakan sokongan padu kepada rakyat Palestin. Mereka melakukan demonstrasi sebagai tanda sokongan kepada Palestin dan menubuhkan Tabung Palestin untuk mengutip sumbangan kewangan kepada mangsa Zionis di Palestin.

Selain itu, rakyat Malaysia turut terlibat menghantar bantuan makanan dan perubatan ke Palestin menerusi program Freedom Flotilla, iaitu program kemanusiaan yang digerakkan oleh Free Gaza Movement yang ahlinya datang dari seluruh dunia.

Rakyat Malaysia yang menyertai misi kemanusiaan turut menghadapi cabaran seperti ditawan dan dipenjarakan.

- Sebanyak 12 orang sukarelawan Malaysia yang berada di dalam kapal *Mavi Marmara* ditawan oleh pihak Israel pada bulan Mei 2010.
- Dr. Fauziah Mohd Hasan turut serta dalam misi kemanusiaan ke Palestin dalam program "Women's Boat to Gaza" pada bulan Ogos 2016. Kapal *Zaytouna-Oliva* yang dinaiki beliau ditawan oleh pihak Israel.
- Dr. Mohd Afandi Salleh pula terlibat dalam misi kemanusiaan ke Palestin menaiki kapal *Al-Awda* pada tahun 2018. Kapal tersebut ditawan oleh Israel dan beliau ditahan di dalam penjara di Israel sebelum dibebaskan kemudiannya.

Sukarelawati Malaysia, Dr. Fauziah Mohd Hasan.

Sumber: <https://www.mycare.org.my>. Dicapai pada 14 Ogos 2020.

Hentian Bas (Bus Stop)

Arahan:

1. Beberapa hentian diwujudkan di dalam kelas. Setiap satu hentian disediakan soalan.
2. Murid bergerak secara berkumpulan dari satu hentian ke hentian yang lain untuk membincangkan soalan yang disediakan.
3. Murid berkongsi pendapat dan merekodkan komen serta maklumat yang diperolehi.

Hentian 1 – Apakah yang anda faham tentang pertubuhan yang berikut?

Hentian 2 – Terangkan peranan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) di atas.

Hentian 3 – Jelaskan peranan Malaysia dalam menangani isu kemanusiaan di dunia.

Hentian 4 – Jelaskan peranan rakyat Malaysia dalam usaha membantu mangsa penindasan, peperangan dan bencana yang melanda dunia.

Kumpulan bergerak dari satu hentian ke satu hentian sambil berbincang dan berkongsi maklumat. Guru atau murid boleh membuat rumusan pada akhir pembelajaran.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan tindakan Malaysia membantu rakyat Palestin sejak zaman Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sehingga hari ini.

Isu Syria

Krisis politik di Syria yang bermula pada tahun 2011 menyebabkan rakyat Syria mengalami kesengsaraan terutamanya masalah kekurangan makanan dan kemudahan perubatan. Menyedari keadaan ini, Malaysia tampil memberikan bantuan dan sokongan kepada rakyat Syria. Pada 1 Oktober 2015, kerajaan mengumumkan kesediaan untuk menerima 3000 orang pelarian warganegara Syria dalam tempoh tiga tahun secara sukarela atas dasar kemanusiaan. Pelibatan rakyat Malaysia membantu rakyat Syria pula dapat dilihat melalui peranan NGO.

Antara NGO yang terlibat membantu Syria termasuklah:

Organisasi Humanitarian Care Malaysia (MyCare)

- Gabungan enam buah NGO kemanusiaan.
- Melancarkan kempen i4Syria pada tahun 2011 bagi menyalurkan pelbagai bantuan kepada pelarian Syria.
- Mengendalikan aspek pendidikan, kesihatan dan kebajikan pelarian Syria yang berada di Malaysia.

Cinta Syria Malaysia (CSM)

- Ditubuhkan pada tahun 2014.
- Memberikan bantuan kemanusiaan kepada pelarian Syria yang berada di Turki, Lubnan dan Malaysia.
- Menubuhkan “Sekolah KITA”, iaitu program pendidikan percuma untuk anak-anak pelarian Syria.

Global Peace Mission (GPM)

- Ditubuhkan pada tahun 2001.
- Aktif menjalankan pelbagai aktiviti kesukarelawanan dan kemanusiaan di 30 buah negara.
- Turut aktif memberikan bantuan kemanusiaan kepada pelarian Syria berupa makanan, ubatan dan peralatan.

Sukarelawan MAPIM ke Syria.

Sumber: <https://mapim.org>.
Dicapai pada 30 Jun 2020.

Rakyat Malaysia memberikan sumbangan melalui Tabung Kemanusiaan Program Penempatan Migran Syria yang dilancarkan pada 20 Mei 2016. Selain itu, rakyat Malaysia turut menyertai perhimpunan solidariti menyokong Syria dan menghantar memorandum bantahan kepada Kedutaan Syria di Kuala Lumpur pada tahun 2017 berkaitan dengan kekejaman terhadap rakyat Syria.

Tsunami di Aceh dan Sri Lanka

Bencana alam seperti tsunami yang memusnahkan Aceh dan Sri Lanka pada tahun 2004 menarik perhatian Malaysia. Penduduk Aceh dan Sri Lanka kehilangan segalanya dalam sekelip mata. Keadaan ini menyebabkan Malaysia melancarkan bantuan segera termasuklah bantuan perubatan, makanan dan keperluan harian. Rakyat Malaysia yang prihatin turut memberikan bantuan melalui badan seperti MERCY Malaysia.

Antara NGO yang terlibat dalam misi kemanusiaan di Aceh dan Sri Lanka termasuklah:

Malaysian Medical Relief Society (MERCY Malaysia)

- Ditubuhkan pada tahun 1999 oleh Tan Sri Dr. Jemilah Mahmood.
- Aktif dalam bidang kesukarelawanan dan kemanusiaan membabitkan negara yang berkonflik dan ditimpa bencana.
- Bertindak memberikan bantuan perubatan serta membina semula pusat kesihatan komuniti di Aceh.
- Membangunkan infrastruktur di Sri Lanka termasuk sekolah dan jambatan bagi kemudahan penduduk.

Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM)

- Ditubuhkan pada tahun 1971.
- Memberikan bantuan kemanusiaan kepada pihak yang memerlukan termasuklah mangsa bencana tsunami di Aceh.
- Mendirikan sekolah dan rumah perlindungan kepada lebih kurang 120 orang anak yatim yang menjadi mangsa tsunami di Banda Aceh.

Yayasan Restu

- Ditubuhkan pada tahun 1998.
- Memberikan bantuan pendidikan percuma kepada warga Aceh.
- Membangunkan rumah anak yatim Babun Najah di Ulee Kareung, Aceh.

Rakyat Malaysia sememangnya prihatin serta sanggup memberikan bantuan kepada golongan yang menghadapi musibah sama ada disebabkan peperangan mahupun bencana alam. Sikap perikemanusiaan yang tinggi dan sanggup melakukan kerja sukarela ini telah menaikkan nama baik negara kita.

Nyatakan bentuk bantuan yang disalurkan oleh Malaysia kepada rakyat Aceh.

10.4 Usaha Mengekalkan Kelestarian Global

Mengekalkan kelestarian global bermaksud usaha untuk mengekalkan serta memelihara keaslian alam sekitar bagi membolehkannya diwarisi oleh generasi akan datang. Malaysia turut memberikan komitmen yang tinggi dalam pemeliharaan alam sekitar. Negara kita juga melibatkan diri dalam pelbagai program bersama-sama pertubuhan antarabangsa.

Mengisytiharkan Deklarasi Langkawi

Pengisytiharan Deklarasi Langkawi merupakan bukti jelas komitmen Malaysia dan negara Komanwel untuk memelihara alam sekitar. Deklarasi Langkawi diadakan pada bulan Oktober 1989 bersempena dengan Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel. Deklarasi Langkawi dilaksanakan sebagai usaha menangani isu alam sekitar terutama kesan rumah hijau, kerosakan dan penipisan ozon serta pencemaran yang disebabkan aktiviti manusia yang tidak terkawal.

- Anugerah Langkawi diberikan kepada warganegara Malaysia yang menunjukkan komitmen dan sumbangan besar dalam bidang alam sekitar. Anugerah ini dimulakan pada tahun 1991.
- Malaysia turut melaksanakan Dasar Alam Sekitar Negara 2002 yang menjadi asas dalam pembangunan negara.
- Pada tahun 2006, kerajaan negeri Kedah mengisytiharkan Langkawi sebagai *geopark* bagi memastikan kelestariannya terjamin.
- Malaysia telah melancarkan Dasar Teknologi Hijau Negara pada tahun 2009 untuk menggalakkan penggunaan produk teknologi hijau bagi mengawal perubahan iklim.

Anugerah Langkawi.

Sumber: <https://ras.doe.gov.my>.

Dicapai pada 15 Ogos 2020.

Meneroka Bukti

Buktikan kerajaan negara kita berjaya mengambil inisiatif bagi mewujudkan kelestarian alam sekitar di Malaysia.

Rumah hijau.

Menyertai Sidang Kemuncak Bumi

Isu pencemaran alam sekitar merupakan salah satu isu yang mencetuskan Sidang Kemuncak Bumi di Rio de Janeiro, Brazil pada tahun 1992. Sidang Kemuncak Bumi ini dianjurkan oleh PBB. Malaysia menunjukkan kesungguhan dalam memulihara alam sekitar dengan menyertai sidang ini.

- Komitmen Malaysia terpapar melalui pelibatan negara dalam Sidang Kemuncak Bumi ini yang mengeluarkan deklarasi Agenda 21.
- Agenda 21 ini merupakan satu dokumen umum yang penting bagi pengurusan aktiviti manusia dalam sesebuah negara. Agenda ini menyentuh tindakan pembangunan abad ke-21 bagi mengatasi masalah kemiskinan, kebuluran dan kemerosotan ekosistem.
- Selain itu, Malaysia turut terlibat dalam Protokol Kyoto 1997 dan persidangan alam sekitar di Bali pada tahun 2007. Persidangan-persidangan ini merupakan satu persetujuan sah dan persefahaman negara maju bahawa negara yang terlibat ini akan mengurangkan pembebasan gas rumah hijau secara kolektif dan menggalakkan penggunaan tenaga baharu seperti tenaga solar.
- Hasrat Malaysia adalah untuk menerapkan dan mengguna pakai segala saranan agenda tersebut dalam program pembangunan bagi memastikan alam sekitar negara tidak terjejas dan dapat diwariskan kepada generasi akan datang.

Sidang Kemuncak Bumi PBB di Rio de Janeiro, Brazil.

Sumber: <https://sgerendask.com>. Dicapai pada 8 Julai 2020.

Gas Rumah Hijau

Peningkatan kadar gas karbon dioksida di atmosfera yang memanaskan bumi. Peningkatan ini berlaku disebabkan aktiviti manusia seperti penggunaan penyaman udara dan baja kimia.

Mengapakah isu alam sekitar perlu diberi perhatian oleh masyarakat dunia?

Antartika sebagai Warisan Sejagat

Malaysia merupakan antara negara yang membangkitkan isu Antartika menganggap bahawa penerokaan terhadap benua ais tersebut dilakukan secara tidak adil.

- Penerokaan terhadap Antartika didominasi oleh hanya sebahagian kecil negara.
- Pandangan Malaysia ini diutarakan sejak tahun 1983 melalui NAM. Dalam Sidang Kemuncak NAM ketujuh di New Delhi, India, Malaysia mendesak PBB mengambil langkah pertama menjadikan Antartika sebagai warisan manusia sejagat.
- Malaysia mencadangkan PBB mentadbir Antartika agar segala bentuk hasil yang terdapat di benua tersebut dapat dikongsi bersama-sama oleh semua negara. Pandangan ini mendapat sokongan daripada negara lain.

Ekspedisi Antartika YPASM, 2016.

Sumber: <https://myantartik2016.uitm.edu.my/>.
Dicapai pada 14 Jun 2020.

Keratan akhbar Mingguan Malaysia pada 20 Mei 2018 tentang Dr. Azizan Abu Samah.

Sumber: <http://upm.edu.my/>. Dicapai pada 15 Ogos 2020.

“Antartika perlu dipertahankan sebagai warisan manusia sejagat”.
Ulas pernyataan ini.

Biodata Dr. Azizan Abu Samah dan Kedudukan Antartika.

- Malaysia mengambil inisiatif membentuk pasukan penyelidik dalam pelbagai bidang ke Antartika. Antara anak tempatan yang mencatatkan sejarah terlibat dalam penyelidikan ini termasuklah Dr. Haji Omar Abdul Rahman yang melawat Antartika pada tahun 1985.
- Malaysia secara giat melakukan penyelidikan di Antartika sejak tahun 1999 terutama dalam bidang perubahan iklim dan kajian gas rumah hijau.
- Malaysia juga mewujudkan Pusat Penyelidikan Antartika Kebangsaan yang ditempatkan di Universiti Malaya dan diterajui oleh Dr. Azizan Abu Samah.
- Yayasan Penyelidikan Antartika Sultan Mizan (YPASM) di Kuala Lumpur turut terlibat melakukan penyelidikan saintifik di Antartika.
- Komitmen Malaysia dalam penyelidikan Antartika membuktikan bahawa negara kecil juga mampu mencapai kejayaan jika diberi peluang dalam penyelidikan di Antartika.

Logo YPASM, 2016.

Sumber: <http://www.ypasm.my>. Dicapai pada 14 Jun 2020.

Dasar luar Malaysia bukan sekadar melibatkan hubungan diplomatik serta hal berkaitan dengan politik dan pertahanan semata-mata. Hubungan ini turut mencakupi subjek yang luas termasuklah penjagaan alam sekitar. Kelestarian kualiti alam sekitar merupakan amanah yang perlu dijaga bagi kepentingan generasi akan datang. Sebagai rakyat Malaysia, kita wajar memastikan bumi dipelihara demi kesejahteraan bersama.

YPASM.

Pada tahun 1959, sebanyak 12 negara, iaitu Amerika Syarikat, Rusia, Australia, Jepun, United Kingdom, Norway, New Zealand, China, Belgium, Perancis, Afrika Selatan dan Argentina mengadakan pakatan untuk meneroka Antartika. Meskipun demikian, pakatan ini hanya berkuat kuasa pada tahun 1961. Pakatan ini kemudiannya dibekukan selama 30 tahun, iaitu sehingga tahun 1991. Keadaan ini bermakna, hanya selepas tahun 1991, negara tersebut akan melakukan penerokaan mereka di Antartika.

AKTIVITI

“Antartika sebagai bumi yang tidak dihuni adalah milik masyarakat antarabangsa. Negara-negara yang dewasa ini mentadbirkannya hendaklah melepaskannya untuk diserahkan sama ada kepada PBB bagi ditadbirkan atau penghuni-penghuni sekarang bertindak sebagai pemegang amanah kepada semua bangsa di dunia”.

(Dr. Mahathir Mohamad, ucapan di PBB dipetik daripada Faridah Jaafar, “Keperibadian Politik Tun Hussein dan Dasar Luar Malaysia, 1976–1981” dlm. *Sejarah*, No.11, 2013 hlm. 136).

Berdasarkan ucapan di atas, apakah faedah yang diperoleh Malaysia dalam melakukan penyelidikan Antartika? Hujahkan.

10.5 Wawasan Malaysia Menuju Masa Hadapan

Wawasan masa hadapan bermaksud strategi jangka panjang sebagai panduan arah dasar dalam pelbagai aspek berkaitan dengan pembangunan negara. Dalam keadaan ini, dengan melihat kepada perkembangan sejarah serantau dan antarabangsa, Malaysia lebih yakin untuk menuju masa hadapan yang cemerlang dalam pelbagai bidang. Oleh itu, negara kita merangka pelbagai usaha bagi memastikan generasi akan datang turut menikmati kehidupan yang lebih baik.

Komuniti ASEAN

Komuniti ASEAN ditubuhkan pada tahun 2015 melalui Deklarasi Kuala Lumpur sewaktu Sidang Kemuncak ASEAN ke-27.

- Komuniti ASEAN merupakan satu langkah menyeluruh, strategik dan bersifat memandang ke hadapan serta mencerminkan aspirasi ASEAN.
- Wawasan ASEAN memberikan fokus pada ekonomi, sosiobudaya dan keselamatan. Pertumbuhan ekonomi ASEAN diharapkan dapat dipertingkatkan ke tahap yang lebih tinggi.
- Melalui komuniti keamanan pula, menjadi harapan agar keselamatan rantau ASEAN kekal terjamin dan segala konflik dapat diselesaikan secara damai.
- Hasrat komuniti sosiobudaya pula agar integrasi antara negara anggota ASEAN dapat dipertingkatkan ke tahap yang lebih baik.

Komuniti ASEAN.

Keselamatan Makanan

Malaysia serta negara di rantau Asia Tenggara menyedari bahawa satu isu penting yang perlu dihadapi pada masa hadapan ialah isu keselamatan makanan.

- United Nations' Committee (UNC) pada tahun 1996 menyebut bahawa keselamatan makanan merujuk setiap orang pada setiap masa mempunyai akses kepada sumber makanan yang mencukupi, selamat dan berkhasiat yang memenuhi keperluan makanan mereka.
- Antara isu tentang keselamatan makanan termasuklah berlaku kenaikan harga barangan yang keterlaluan, bekalan barangan terhad kerana masalah pengeluaran, bencana alam atau pencemaran makanan.

Sebagai generasi muda dalam komuniti ASEAN, cadangkan usaha anda untuk mengekalkan keamanan dalam kalangan warga ASEAN.

- Malaysia bekerjasama dengan negara anggota ASEAN untuk menubuhkan Rizab Sekuriti Makanan ASEAN. Usaha ini dilakukan untuk mendapatkan maklumat tentang dasar sekuriti makanan bagi negara anggota ASEAN dan membentuk Simpanan Beras Kecemasan ASEAN. Rizab ini boleh digunakan sewaktu kecemasan dan kadar yang ditetapkan sebanyak 50 000 tan yang disimpan sebagai stok.

Alam Sekitar

Isu alam sekitar yang penting dan perlu ditangani oleh Malaysia serta negara di Asia Tenggara ialah isu jerebu. Jerebu merupakan fenomena atau pencemaran udara yang menjejaskan jarak penglihatan dan kesihatan. Hal ini disebabkan pembakaran terbuka yang tidak terkawal terutamanya pembakaran hutan. Oleh hal yang demikian, Malaysia bersama-sama negara ASEAN mengambil langkah aktif bagi memastikan isu ini dapat diatasi pada masa hadapan.

- Langkah ini dilaksanakan melalui Perjanjian ASEAN berkaitan dengan Pencemaran Jerebu Merentas Sempadan.
- Perjanjian ini merupakan sebuah perjanjian serantau pertama di dunia. Menerusi perjanjian ini, negara anggota yang terlibat disarankan untuk mengambil langkah dari aspek undang-undang dan pentadbiran serta tindakan lain yang wajar seperti yang termaktub dalam perjanjian tersebut. Pelaksanaan tersebut amat penting bagi memastikan krisis jerebu tidak akan berlaku lagi di rantau Asia Tenggara dengan menekankan prinsip, "ASEAN Tanpa Jerebu 2020".
- Malaysia dan Singapura juga bersetuju bekerjasama untuk melaksanakan penyelidikan dan pembangunan dalam bidang pencegahan kebakaran di tanah gambut bagi mencari penyelesaian menangani isu jerebu di rantau ini.

Jerebu di Kuala Lumpur, 2014.

Sumber: <https://kpkesihatan.com/>. Dicapai pada 15 Ogos 2020.

Zon Bebas Nuklear

Isu pertahanan dan keselamatan merupakan isu penting bagi memastikan rantau Asia Tenggara berada dalam keadaan aman dan selamat terutamanya daripada persaingan senjata nuklear.

- Malaysia menandatangani Southeast Asian Nuclear-Weapon-Free-Zon (SEANWFZ) atau dikenali sebagai Perjanjian Zon Bebas Senjata Nuklear Asia Tenggara pada tahun 1995. Perjanjian ini menekankan agar negara yang terlibat tidak mengembangkan, mengeluarkan, memperoleh, memiliki atau mengawal senjata nuklear.
- Kedudukan Asia Tenggara yang strategik turut menjadikannya terlibat secara langsung dalam kancuh persaingan membabitkan kuasa besar seperti China dan Amerika Syarikat yang turut memiliki senjata nuklear.
- Dalam keadaan ini, Malaysia tidak boleh berdiam diri dan membiarkan perairan Selat Melaka dan Laut China Selatan digunakan oleh kapal perang asing yang membawa senjata nuklear. Malaysia berasakan bahawa kedua-dua laluan tersebut perlu bebas daripada senjata nuklear.
- Malaysia bertindak untuk tidak membenarkan kapal yang membawa senjata nuklear berlabuh atau mengadakan latihan di perairan negara ini kerana boleh membawa konflik yang buruk kepada rantau Asia Tenggara.

Kerelevanan Organisasi Antarabangsa

Malaysia memandang serius terhadap pertubuhan dunia seperti PBB dan OIC yang tidak mampu berfungsi dengan baik dalam menjayakan matlamatnya terutama bagi melindungi hak dan kedudukan negara kecil yang sedang membangun.

- Malaysia berpandangan bahawa penggunaan kuasa veto oleh kuasa besar hanya sah jika dua buah negara yang mempunyai kuasa itu bersama-sama tiga anggota yang tidak memiliki kuasa veto bersetuju untuk menggunakannya demi memastikan penyalahgunaan kuasa veto dapat dikurangkan. Negara yang memiliki kuasa veto tidak sepatutnya meletakkan diri mereka terkecuali daripada undang-undang antarabangsa.
- Malaysia menganjurkan Sidang Kemuncak Kuala Lumpur 2019 yang melibatkan kira-kira 56 buah negara Islam dengan 450 perwakilan. Matlamat sidang ini adalah untuk merapatkan jurang dan kedudukan masyarakat Islam bagi menangani pelbagai isu.

Hak Asasi Manusia, Pelarian dan Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI)

Malaysia menyedari bahawa isu hak asasi manusia, pelarian dan pendatang asing tanpa izin (PATI) merupakan isu yang saling berkait dan penting pada masa hadapan. Keamanan, kemakmuran dan pertumbuhan ekonomi yang pesat menjadi faktor penarik kepada kemasukan PATI dan pelarian.

Negara yang mempunyai kuasa veto di Majlis Keselamatan PBB ialah Amerika Syarikat, Rusia, United Kingdom, Perancis dan China.

- Kehadiran PATI dan pelarian ini mampu membawa implikasi terhadap sosial, ekonomi, jenayah, politik dan hubungan diplomatik serta berupaya untuk mengancam ketenteraman dan keselamatan negara. Malaysia turut membendung kemasukan PATI melalui pengukuhan mekanisme pengurusan warga asing.
- Malaysia terlibat dalam pelbagai program di bawah PBB terutama United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR (Suruhanjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Pelarian). Malaysia turut dilantik sebagai ahli suruhanjaya ini pada tahun 1993 hingga tahun 1995.
- Sebagai langkah proaktif juga sebuah badan berkaitan dengan hak asasi manusia, iaitu Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) ditubuhkan pada tahun 1999.

Mesyuarat berkaitan dengan hak asasi manusia, Kuala Lumpur, 1988.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Logo SUHAKAM.

Sumber: <https://www.suhakam.org.my>.
Dicapai pada 12 Jun 2020.

Malaysia melihat masa hadapan dengan positif. Wawasan yang merangkumi pelbagai perkara menjadi asas penting bagi menghadapi masa hadapan demi kesejahteraan penduduk. Pada peringkat serantau, satu wawasan jelas dilakukan melalui Komuniti ASEAN mahupun kerjasama keselamatan makanan. Malaysia turut memainkan peranan pada peringkat global melalui isu hak asasi manusia yang menekankan kerelevanan pertubuhan antarabangsa.

Secara keseluruhannya, Malaysia mengamalkan sikap pragmatik, berprinsip dan berkecuali dalam dasar luarnya. Amalan ini diteruskan melalui pengiktirafan dan kerjasama ekonomi, politik serta keselamatan dengan negara serantau dan antarabangsa. Strategi diplomatik dua hala dan pelbagai hala yang disokong oleh pelaksanaan dasar luar yang konsisten sejak kemerdekaan mewujudkan imej yang positif pada peringkat antarabangsa. Kelantangan dan kecemerlangan Malaysia dalam menangani isu global menjadi teladan kepada negara lain.

KECEMERLANGAN MALAYSIA DI PERSADA DUNIA

1

Malaysia dalam Isu Global Kontemporari

- Penyalahgunaan Dadah
- Pertindihan Sempadan
- Kempen Antiminyak Sawit
- Pemerdagangan Orang
- Penyakit Berjangkit

2

Peranan Malaysia dalam Hubungan Ekonomi Antarabangsa

- Meluaskan Pasaran Ekonomi
- Dominasi Ekonomi Negara Maju
- Kerjasama Pembangunan Ekonomi Segi Tiga
- Menangani Kemelesetan Ekonomi
- Mengantarabangsakan Sistem Kewangan Islam

3

Pelibatan Rakyat dalam Isu Kemanusiaan dan Keamanan

- Isu Palestin
- Isu Syria
- Tsunami di Aceh dan Sri Lanka

4

Usaha Mengekalkan Kelestarian Global

- Mengisytiharkan Deklarasi Langkawi
- Menyertai Sidang Kemuncak Bumi
- Antartika sebagai Warisan Sejagat

5

Wawasan Malaysia Menuju Masa Hadapan

- Komuniti ASEAN
- Keselamatan Makanan
- Alam Sekitar
- Zon Bebas Nuklear
- Kerelevanan Organisasi Antarabangsa
- Hak Asasi Manusia, Pelarian dan Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI)

Aktiviti 1: Fikir-Pasang-Kongsi (Think-Pair-Share)

Arahan:

1. Murid dikehendaki memikirkan maksud topik di bawah.
2. Murid dikehendaki menjawab soalan yang diberikan secara individu.
3. Bersama-sama rakan, bincangkan petikan dan soalan yang diberikan.
4. Kongsi maklumat dan pendapat dengan kumpulan lain.

Warta Sawit.

Sumber: <http://palmoilis.mpob.gov.my>. Dicapai pada 13 Oktober 2020.

Pengehual produk makanan dan bukan makanan Eropah kini giat memasarkan lebih banyak produk dengan label tanpa minyak sawit atau “No Palm Oil”. Perkara ini menyebabkan wujud tanggapan negatif terhadap minyak sawit dalam kalangan pengguna di Eropah. Pengguna menganggap minyak sawit tidak baik untuk kesihatan serta merosakkan alam sekitar.

Warta Sawit, Bil. 7(1), Januari–April 2019.

- (a) Apakah maksud “Sayangi Sawitku”?
- (b) Mengapakah negara maju melancarkan kempen antiminyak sawit?
- (c) Apakah kesan kempen ini kepada Malaysia?
- (d) Cadangkan langkah untuk memajukan ekonomi negara kita.

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 2: Jaring Kata Kumpulan (Team Word-Web) serta Teknologi Maklumat dan Komunikasi

Arahan:

1. Murid membentuk kumpulan dan menerima gambar di bawah.
2. Murid juga boleh melayari laman web di bawah.
3. Murid menulis idea berkaitan dengan soalan yang dinyatakan atau tambahan soalan pada kertas sebak.
4. Setiap ahli kumpulan menulis idea dalam bentuk peta minda dengan menggunakan pen yang berlainan warna antara kumpulan untuk menunjukkan idea daripada mereka.

Gua Kelawar.

Gua Pinang.

Sumber: <https://langkawigeopark.com.my/discovery-centre/> dan <https://www.lada.gov.my/langkawi-unesco-global-geopark/>. Dicapai pada 14 Ogos 2020.

Secara berkumpulan, lakukan aktiviti yang berikut:

1. Ceritakan perkara yang anda lihat daripada gambar di atas atau laman web yang dilayari.
2. Berdasarkan pengetahuan anda dan maklumat dalam laman web yang dilayari, mengapakah kehidupan dalam sesebuah masyarakat tidak boleh dipisahkan dengan alam semula jadi, budaya dan sejarah sosialnya?
3. *Geopark* merujuk sebuah kawasan yang terdapat tapak warisan geologi yang boleh digunakan oleh semua pihak bagi tujuan pemeliharaan, pendidikan dan pembangunan secara lestari atau mapan. Berdasarkan takrifan ini, bincangkan kepentingan pengisytiharan Langkawi sebagai UNESCO *geopark* pertama di Asia Tenggara.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Mengapakah Malaysia menjadi lokasi transit bagi pemerdagangan orang ke negara lain?
  - A. Kedudukan strategik
  - B. Kemasukan ramai pelancong
  - C. Kelonggaran syarat imigresen
  - D. Ketiadaan undang-undang jenayah
2. Apakah agensi PBB yang mengiktiraf kejayaan Malaysia dalam menangani penularan wabak AIDS di Asia?
  - A. ILO
  - B. WHO
  - C. UNCHR
  - D. UNESCO
3. Bincangkan sumbangan Malaysia dalam usaha membantu pelarian:
  - (i) Palestin
  - (ii) Syria
4. Nyatakan punca utama berlakunya jerebu di Malaysia.
5. Jelaskan kepentingan Perjanjian Zon Bebas Senjata Nuklear Asia Tenggara.
6. Pelibatan Malaysia dalam Perjanjian Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN memberikan manfaat kepada negara kita. Bincangkan.
7. Maklumat yang berikut merupakan visi Agensi Antidadah Kebangsaan.

Masyarakat Malaysia Bebas Dari Dadah

- (a) Apakah yang anda faham tentang visi ini?
  - (b) Pada pendapat anda, apakah langkah yang perlu diambil bagi mencegah penyalahgunaan dadah dalam kalangan masyarakat?
8. Sindrom Kurang Daya Tahan Melawan Penyakit (AIDS) merupakan penyakit berjangkit yang melanda dunia.
    - (a) Apakah maksud AIDS?
    - (b) Nyatakan kesan penyakit ini kepada masyarakat dan negara.
    - (c) Bincangkan langkah yang perlu diambil bagi mengatasi penyakit ini daripada merebak.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

9. Jawab soalan yang berikut berdasarkan gambar di bawah.

Sumber: <http://news.unp.edu.my>.
Dicapai pada 13 Oktober 2020.

Sumber: Penerbit Universiti Tun Hussein Onn (UTHM).

- (a) Apakah yang anda faham tentang gambar di atas?
  - (b) Pada pendapat anda, mengapakah kita perlu menjaga dan mengekalkan keaslian alam sekitar?
10. Petikan yang berikut tentang isu Palestin oleh Pertubuhan Kebudayaan Palestin Malaysia (PCOM).

PCOM ingin berterima kasih terhadap tindakan tegas Parlimen Malaysia menggesa penyingkiran Israel daripada keahlian Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan membantah rancangan Israel mencerooboh wilayah Palestin di Tebing Barat.

Tindakan tegas ini mencerminkan prinsip mulia yang diperjuangkan Malaysia dan membuktikan penyatuan kukuh kepimpinan dalam kalangan anggota ahli Parlimen Malaysia, tanpa mengira perbezaan latar belakang parti politik, sama ada kerajaan atau pembangkang.

- (a) Apakah yang anda faham tentang petikan di atas?
- (b) Pemimpin Malaysia tanpa mengira kaum menentang penindasan rakyat Palestin oleh Israel. Sebagai rakyat Malaysia, cadangkan langkah yang perlu dilakukan untuk membantu kerajaan menangani isu Palestin.
- (c) Berdasarkan pengetahuan anda, sejauh manakah pelibatan Malaysia dalam menangani isu kemanusiaan?

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Pendedahan terhadap kesukarelawan amat wajar diterapkan pada semua peringkat umur bagi memupuk masyarakat yang mempunyai sifat ingin membantu dan berperikemanusiaan.
- Perasaan cinta akan negara bukan sahaja dari segi menjaga perpaduan dan keamanannya, malah perasaan cinta akan barangan buatan Malaysia turut penting dalam kalangan masyarakat bagi memupuk sikap menghargai dan menyokong produk tempatan.

Diri dan Keluarga

Sebagai ahli dalam keluarga, sikap bertoleransi dan berperikemanusiaan mampu mewujudkan sebuah institusi keluarga yang harmoni. Di samping itu, sikap ini dapat melahirkan generasi yang mempunyai sifat belas kasihan dan perasaan ingin membantu antara satu sama lain.

Negara

Usaha yang ditonjolkan oleh negara kita dalam menangani pelbagai isu dan masalah menunjukkan bahawa negara amat menitikberatkan soal keseimbangan dari segi ekonomi, sosial dan politik. Usaha ini menunjukkan bahawa aspek tersebut penting untuk menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara bangsa yang maju dan harmoni.

BANTERAS PEMERDAGANGAN ORANG

HUBUNGI 03 8000 8000

MALAYSIA GOVERNMENT CALL CENTER (MYGG)
GURANG MENPERAGAN DAN MENYALA' HAKIAT KEPADA BAKAT

HENTIKAN PEMERDAGANGAN ORANG

Tahun	Mangsa
2017	2945
2018	1474
2019 (Jan. – Jun)	543

Malaysia berpendirian tegas dalam menangani isu perdagangan orang.

Sumber: Jabatan Penerangan Malaysia.

BIBLIOGRAFI

- A. Aziz Deraman, 2002. *Tamadun Melayu dan Pembinaan Bangsa Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- A. Aziz Deraman, 2003. *Masyarakat dan Kebudayaan Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- A. Aziz Deraman, 2004. *Pengantarabangsaan Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- A. Aziz Deraman, 2006. *Kebudayaan Kebangsaan: Isu dan Cabaran*. Kuala Lumpur: Gapeniaga Sdn.Bhd.
- A. Aziz Deraman, 2010. *Wacana Peradaban Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abd Ghapa Harun, 2017. *Pemikiran Sejarah dan Politik Pembinaan Negara Bangsa*. Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia.
- Abd. Jalil Borhan, 2002. *Pentadbiran Undang-Undang Islam Negeri Johor*. Skudai: Penerbit Universiti Teknologi Malaysia.
- Abd. Rahim Abd. Rashid, 2004. *Patriotisme: Agenda Pembinaan Bangsa*. Kuala Lumpur: Unusan Publications and Distributors Sdn. Bhd.
- Abdul Aziz Abdul Rahman dan Sumangala Pillai, 1997. *Mahathir: Kepimpinan dan Wawasan dalam Sains dan Teknologi*. Sintok: Penerbit Universiti Utara Malaysia.
- Abdul Aziz Abdul Rahman, Abdul Razaq Ahmad dan Mohd Mahzan Awang, 2019. *Patriotisme dan Toleransi Kaum Antara Belia Malaysia*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Abdul Aziz Bari, 2006. *Majlis Raja-Raja: Kedudukan dan Peranan dalam Perlembagaan Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Aziz Bari, 2006. *Politik Perlembagaan*. Kuala Lumpur: Institut Kajian Dasar.
- Abdul Aziz Bari, 2008. *Perlembagaan Malaysia: Asas-asas dan Masalah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Aziz Bari, 2016. *Perlembagaan Malaysia Suatu Pengenalan*. Petaling Jaya: Illam Books.
- Abdul Aziz Rahman, 2012. *100 Wira Negara*. Kuala Lumpur: MUBARAK.
- Abdul Halim Ramli, 2009. *Hubungan Kaum di Malaysia: Sejarah dan Asas Perpaduan*. Shah Alam: Penerbit Universiti Teknologi Mara.
- Abdul Halim Ramli, 2015. *Perlembagaan Malaysia: Isu dan Persoalan Perhubungan Kaum*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Karim Haron (ed.), 2016. *MARA: Perjuangan yang Belum Selesai*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Abdul Latif Abu Bakar, 1987. *Kebudayaan Kebangsaan dalam Pembinaan Negara Bangsa Malaysia*. Kuala Lumpur: Biro Pendidikan UMNO Malaysia.
- Abdul Qadir Djaelani, 2001. *Negara Berdaulat dalam Perspektif Islam*. Shah Alam: Pustaka Dini Sdn. Bhd.
- Abdul Rahim Bakar dan Awang Sariyan, 2005. *Suara Pejuang Bahasa*. Ampang: Persatuan Linguistik Malaysia.
- Abdul Rahman Embong, 2015. *Negara Bangsa: Proses dan Perbahasan*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Abdul Rahman Haji Ismail dan Azmi Ariffin, 2016. *Sejarah Malaysia: Wacana Kedaulatan Bangsa, Kenegaraan dan Kemerdekaan*. Pulau Pinang: Penerbit Universiti Sains Malaysia.
- Abdul Rahman Haji Ismail, 2007. *Malaysia: Sejarah Kenegaraan dan Politik*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Razak Baginda (ed.), 2009. *Malaysia's Defence and Security Since 1957*. Kuala Lumpur: Malaysian Strategic Research Centre.
- Abdul Razak Baginda (ed.), 2009. *Malaysia at 50 and Beyond*. Kuala Lumpur: Malaysian Strategic Research Centre.
- Abdullah Zakaria Ghazali dan Zulkanain Abdul Rahman (ed.), 2008. *Konflik Dunia Abad ke-20*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abu Zahari Abu Bakar, 1980. *Perkembangan Pendidikan di Semenanjung Malaysia*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Ahmad Ali Seman dan Warti Kimi, 2013. *Hubungan Etnik di Malaysia*. Kuala Lumpur: Freemind Horizons Sdn. Bhd.
- Ahmad Atory Hussin, 1991. *Kerajaan Tempatan: Teori dan Peranan di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ahmad Farhan Abdullah, "Isu-isu Terpilih Malaysia Melibatkan Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB), 1957-2003" dlm. *Malaysia dari Segi Sejarah*, Bil. 38, 2010.
- Ahmad Farhan Abdullah, "Malaysia dan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB), 1957-2003" dlm. *Malaysia dari Segi Sejarah*, Bil. 36, 2008.

- Ahmad Farhan Abdullah, "Sumbangan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dalam Pembentukan Malaysia dan Penglibatan Malaysia dalam PBB, 1957–2003" dlm. *Malaysia dari Segi Sejarah*, Bil. 37, 2009.
- Ahmad Ibrahim (ed.), 2003. *Perkembangan Undang-undang Perlembagaan Persekutuan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ahmad Ibrahim dan Ahlemah Joned, 2015. *Sistem Undang-undang di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ahmad Kamal Ariffin Mohd Rus dan Noor Ain Mat Noor (ed.), 2015. *Dasar dan Tadbir dalam Sejarah*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Ahmad Sarji Abdul Hamid, 2008. *Sports and Recreation*. Kuala Lumpur: Editions Didier Millet.
- Ahmad Sarji Abdul Hamid, 2011. *The Encyclopedia of Malaysia: The Ruler of Malaysia*. Volume Editor. Kuala Lumpur: Archipelago Press dan Didier Millet.
- Ahmad Sarji Abdul Hamid, 2011. *The Rulers of Malaysia*. Kuala Lumpur: Editions Didier Millet.
- Almat Adam, 1994. *Isu Bahasa dan Pembentukan Bangsa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Aida Idris dan Abu Hassan Hasbullah, 2012. *Membina Bangsa Malaysia*. Petaling Jaya: The Strategic Information and Research Development.
- Ariah Judah, 2017. *Raja Payung Negara Daulat Sepanjang Zaman*. Putrajaya: Jabatan Penerangan Malaysia.
- Arkib Negara Malaysia, 1980. *Hari ini Dalam Sejarah*. Kuala Lumpur: Percetakan Negara.
- Asmah Haji Omar, 2015. *Za'ba: Ahli Fikir dan Ahli Bahasa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asmah Haji Omar, 2015. *Dasar Bahasa Kebangsaan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asri Shukor, 2009. "Malaysia-Singapore Bilateral Relations: The Dependent and Interdependent Factors". Disertasi Sejarah. Jabatan Sejarah, Universiti Malaya.
- Attorney General's Chambers of Malaysia, Disarmament and Non-Proliferation dlm. <http://www.agc.gov.my/agcportal/index>. Dicapai pada 16 Julai 2020.
- Awang Had Salleh, 1980. *Pelajaran dan Perguruan Melayu di Malaya Zaman British*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Awang Had Salleh, 1980. *Pendidikan ke Arah Perpaduan: Sebuah Perspektif Sejarah*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti Sdn.Bhd.
- Azizan Mat Enh (ed.), 2011. *Sejarah Diplomati*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Azizan Mat Enh (ed.), 2014. *Hubungan Antara Negara dalam Sejarah: Dari Era Perang Dingin ke Perang Dingin*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- "Beefing Up to Food Security" dlm. *The Star*, 19 April 2020.
- Bilcher Bala, 2016. "Isu dan Cabaran Sarawak Selepas Merdeka dalam Malaysia". Kertas Kerja (PDF Available). Persatuan Sejarah Malaysia Cawangan Sarawak.
- Braddel, R., 1931. *The Legal of the States*. Singapura: Malaya Publishing House Limited.
- C.O.1030/1105. *Clandestine Communist Organisation in Sarawak 1960–1962*. Public Record Office State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- CFC Macaskie, "The Law and Legislation of the State of North Borneo" dlm. *Jurnal of Comparative Legislation and International Law*. Siri ketiga, Vol. 3, No. 3, hlm. 200–222, 1921.
- Chamhuri Siwar dan Mohd Hafiah Piei, 1988. *Isu, Konsep dan Dimensi Kemiskinan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Chamhuri Siwar, Mohd Yusof Kasim dan Abdul Malik Ismail, 1992. *Ekonomi Bumiputera Selepas 1990*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Chandran Jesurum, 2007. *Malaysia Fifty Years of Diplomacy 1957–2007*. Kuala Lumpur: The Other Press.
- Cheah Boon Kheng (ed.), 2006. *Early Modern History 1800–1940*. Kuala Lumpur: Archipelago Press dan Didier Millet.
- Chew Hock Thye, 1975. *Masalah Perpaduan Nasional*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Danny Wong Tze-Ken (ed.), 2006. *Sejarah: Sumber dan Pendekatan*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Danny Wong Tze-Ken, 2005. *Sejarah Ringkas Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Sabah dan Gabenor Borneo Utara*. Kota Kinabalu: Perpustakaan Negeri Sabah.
- Dayu Sansalu, 2014. *Sejarah Perkembangan Pendidikan di Sabah 1881–1981*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- DEV/143. *Hammer Minor Project 1965–1972*. Resident and District Office Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- Dewan Perniagaan dan Perusahaan Melayu Malaysia, 1986. *DEB: Beberapa Kesan Kaunter Produktif dalam Pelaksanaannya*. Kuala Lumpur: Dewan Perniagaan dan Perusahaan Melayu Malaysia.
- DOK/119. *Cafew.Areas: Travelling Programs 1963–1966*. Resident and District Office Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- Dzulkifli Abdul Razak dan Rosnani Hashim, 2019. *Falsafah Pendidikan Kebangsaan dan Pelaksanaannya Pasca 2020*. Gombak: Penerbit Universiti Islam Antarabangsa Malaysia.

- Eko Prayitno Joko, 2018. *Dekripsi Mengenai Sabah daripada Pelbagai Perspektif*. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan dan Buku Malaysia.
- Emerson, R., 1982. *Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- F/46/2, *Security Operation- 1st Division 1963-1970*. Resident and District Office. Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- F/46H/1, *Security Operation: Hammer Operation 1965-1966*. Resident and District Office Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- F/55/1, *Psychological Operation in Sarawak 1964-1971*. Resident and District Office Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- Faaland, J. dan Parkinson, J. (ed.), 2005. *Dasar Ekonomi Baru: Pertumbuhan Negara dan Pencapaian Ekonomi Orang Melayu*. Kuala Lumpur: Utusan Publications and Distributions Sdn. Bhd.
- Faisal Othman, "Wawasan 2020 Menurut Perspektif Islam" dlm. *Jurnal Tasawwur Islam*, No. 1, 1994.
- Faridah Jaafar, "Peribadi Politik Tun Hussein dan Dasar Luar Malaysia, 1976-1981" dlm. *Sejarah*, No. 11, 2013.
- FCO 141/12711, *Communist Penetration of SUPP/Unions, BPS, Postponement of Federation*. Public Record Office. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- Federation of Malaya-Act of Parliament No. 26 OF 1963 Malaysia Act". Sabah Lawnet. 2016.
- "Foreign Affairs Malaysia" dlm. *Ministry of Foreign Malaysia*, No. 4, Bil. 8, 1975.
- FUJIO HARA, "The North Kalimantan Communist Party and The People's Republic Of Chin" dlm. *The Developing Economies*, XLIII-4 hlm. 489-513, Disember 2005.
- G/28/1, *Preservation of Public Security Ordinance 1962 -1966*. Resident and District Office Kuching. State Records Repository. Kuching, Sarawak.
- Gan Chee Keong dan Alanad Azam Mohd Shariff, 2018. *Perlembagaan Persekutuan*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ghazali Shafie, 1981. *Malaysia: Nilai Politik & Budaya*. Petaling Jaya: Penerbit Pustaka Antara.
- Ghazali Shafie, 1985. *Rukunegara: Testament of Hope*. Kuala Lumpur: Creative Enterprise Sdn.Bhd.
- Ghazali Shafie, 1998. *Malay Nationalism and Globalisation*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Groves, Harry E., 1964. *The Constitution of Malaysia*. Kuala Lumpur: Malaysia Publications Ltd.
- Hanun Hassan dan Nurul Ashikin Abdul Halim, 2020. *Raja dan Rakyat Berpisah Tiada*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Harding Andrew dan Lee, H.P. (ed.), 2007. *Constitutional Landmark in Malaysia*. Kuala Lumpur: Malayan Law Journal.
- Harcharan Singh Khara, 1972. *Ekonomi Malaysia*. Kuala Lumpur: Merican & Sons Sdn. Bhd.
- Hashim Ismail, 2017. *Kebudayaan Kebangsaan Dicabar*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Hashim Yeop A. Sani, 1980. *Perlembagaan Kita*. Kuala Lumpur: Malaysian Law Publishers.
- Hernandez, C. G., 2003. *Finding Common Ground on the Coeans: The Informal Meeting of the ASEAN Sea Law Experts on the UNCLOS*. Filipina: Institute for Strategic and Development Studies, Inc.
- Ho Ah Chon, 1995. *Sarawak Historical Events" (The Formation of the Federation of Malaysia) 1961 - 1963*. Sarawak: Pustaka Negeri Sarawak.
- Ho Hui Ling, 2016. *Pergerakan Bersenjata Parti Komunis Malaya*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Ho Hui Ling, "Kebangkitan Parti Komunis Malaya, 1968-1989: Penelitian Terhadap Kegiatan Komunis di Semenanjung Malaysia" dlm. *Jebat: Malaysian Journal of History, Politics & Strategic Studies*, Vol. 42 (1), hlm. 23-56, Julai 2015.
- Hussain Mohamad, 2005. *Belia dan Patriotisme*. Melaka: Institut Kajian Sejarah dan Patriotisme Malaysia.
- Ibrahim Saat, 2009. *Pendidikan Negara Bangsa Malaysia*. Shah Alam: Karisma Publications Sdn. Bhd.
- Information Malaysia: Incorporating Malaysia Year Book 1957/76, 2012. Kuala Lumpur: Berita Publishing Sdn. Bhd.
- Institut Tadbiran Awam Negara, 1993. *Negara Kita: Sejarah, Pentadbiran dan Dasar-dasar Pembangunan*. Kuala Lumpur: Percetakan Negara.
- Ishak Saat, 2016. *Warisan Kepimpinan dan Ketuanan Melayu*. Batu Pahat: Penerbit Universiti Tun Hussein Onn.
- Ismail Hussein, 1984. *Sejarah Pertumbuhan Bahasa Kebangsaan Kita*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jabatan Kehakiman, 2014. *The Malaysian Judiciary Year Book 2014*. Putrajaya: Jabatan Kehakiman.
- Jabatan Penerangan Malaysia, 1985. *Official Year Book Malaysia 1985*. Kuala Lumpur: Kementerian Penerangan Malaysia.
- Jabatan Penerangan Malaysia, 2007. *50 Tahun Pendakian Ke Puncak Emas*. Kuala Lumpur: Jabatan Penerangan Malaysia.
- Jabatan Penerangan Malaysia, 2017. *Buku Rasmi Tahunan*. Putrajaya: Jabatan Penerangan Malaysia.
- Jabatan PERHILITAN Semenanjung Malaysia, 2018. *Laporan Tahunan 2018 Annual Report*. Kuala Lumpur: Jabatan PERHILITAN Semenanjung Malaysia.
- Jamaie Hamil, 2005. *UMNO dalam Politik dan Perniagaan Melayu*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- James P. Ongkili, 1985. *Nation Building in Malaysia 1946-1974*. Singapura: Oxford University Press.
- Jayun A. Jawan, 2007. *Hubungan Sesama Manusia*. Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.

- Jeniri Amir, 2009. *Bahasa, Negara dan Bangsa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jeshurun, C., 2007. *Malaysia: Fifty Years of Diplomacy, 1957–2007*. Kuala Lumpur: The Other Press Sdn. Bhd.
- Jomo K.S., 1988. *Pembangunan Ekonomi dan Kelas Sosial di Semenanjung Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jomo K.S., 1991. *Masyarakat Malaysia: Cabaran Sosio-Ekonomi*. Petaling Jaya: Institut Analisis Sosial.
- Jomo K.S., 2010. *Warisan Ekonomi Mahathir*. Kuala Lumpur: Utusan Publications and Distributors Sdn. Bhd.
- Jomo K.S. dan Hui Wee Chong, 2002. "Working Paper The Political Economy of Malaysian Federalism: Economic Development, Public Policy and Conflict Containment" dlm. WIDER Working Paper Series DP2002–113, World Institute for Development Economic Research (UNU-WIDER).
- Jonathan Barnes, 2015. *Aristotle: Pengenalan Ringkas*. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan Buku Negara.
- Joseph M. Fernando dan Shanthiah Rajagopal. "Politics, Security and Early Ideas of 'Greater Malaysia' 1945–1961" dlm. *Archipel*, 94, 2017.
- K. Ramanathan, 1985. *Politik dalam Pendidikan Bahasa 1930–1971*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- K. Ramanathan, 1988. *Konsep Asas Politik*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kallgren, J.K. (ed.), 1988. *ASEAN and China: An Evolving Relationship*. Berkeley: University of California.
- Kamaruddin Mohd Said, 2015. *Kesedaran Sejarah: Transformasi Sosio-Ekonomi dan Kelakuan Politik Masyarakat*. Kuala Terengganu: Penerbit Universiti Sultan Zainal Abidin.
- Kamarudin Jaafar dan Hazami Habib, 1993. *Wawasan 2020*. Kuala Lumpur: Institut Kajian Dasar.
- Kamarulnizam Abdullah. "Malaysia's Role In Invigorating NAM's Bandung Spirit" dlm. *JEBAT*, No. 1, Bil. 40, 2013.
- Kartini Aboo Talib, 2017. *Dasar Pandang ke Timur: Pencapaian Adaptasi dan Cabaran*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Kaur, A. dan Metcalfe, I., 1999. *The Shaping of Malaysia*. United Kingdom: Palgrave Macmillan.
- Kee Howe Yong, 2013. *The Hakkas of Sarawak: Sacrificial Gifts in Cold War Era Malaysia*. Toronto: University of Toronto Press.
- Kementerian Pelajaran Malaysia, 1974. *Laporan Mengenai Pelaksanaan Shor-shor Jawatankuasa Penyemak Dasar Pelajaran 1960*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, 2018. *Dasar Perumahan Negara*. Putrajaya: Jabatan Perumahan Negara, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.
- Kementerian Penerangan dan Multimedia Malaysia, 2019. *Raja dan Rakyat Berpisah Tiada*. Putrajaya: Kementerian Penerangan dan Multimedia Malaysia.
- Khairil Anas Jusoh, 2014. *Dustur: Wa Salatin Perlembagaan dan Para Sultan*. Shah Alam: Foundation of Research on Transformation (FORT).
- Khairulmaini Osman Salleh dan Kanthasamy N., 2003. *Malaysia and Globalisation: Issues and Challenges in the 21st Century*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Kumpulan Rencana Dewan Masyarakat 1963–1972, 1979. *Pembangunan dan Masalah Sosial*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Bibliografi.

Nombor Penerimaan Gambar Arkib
Negara Malaysia dan maklumat lain
dari semasa ke semasa.